

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ DOCENTEM

Masarykova univerzita	
Fakulta	filozofická
Obor řízení	archeologie pravěku a středověku
Uchazeč	PhDr. Rudolf Procházka, CSc.
Pracoviště uchazeče, instituce	Akademie věd ČR, Archeologický ústav Masarykova univerzita, Filozofická fakulta
Habilitační práce	<i>Hrad Přerov v raném středověku (9. - 11. století) a počátky mladohradištní hmotné kultury</i>

Složení komise

Předseda	prof. Mgr. Jiří Macháček, PhD. <i>Masarykova univerzita, Filozofická fakulta</i>
Členové	prof. PhDr. Jan Klápště, CSc. <i>Masarykova univerzita</i>
	Prof. dr hab Jerzy Piekalski <i>Univerzita Wrocław</i>
	prof. PhDr. Martin Wihoda, Ph.D. <i>Masarykova univerzita, Filozofická fakulta</i>
	doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc. <i>Slovenská akademie věd</i>

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Uchazeč PhDr. Rudolf Procházka, CSc. v současné době působí na Archeologickém ústavu AV ČR v Brně a na Ústavu archeologie a muzeologie FF MU dříve jako interní, nyní jako externí vyučující. Během své dlouholeté vědecké kariéry však vystřídal více institucí, z nichž některé přímo zakládal. Vystudoval archeologii na naší Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně a v roce 1987 získal vědeckou hodnost CSc.

Přestože po většinu své dosavadní vědecké kariéry působil v archeologické památkové péči, která není primárně zaměřena na řešení teoretických výzkumných otázek, vypracoval se na předního badatele v oblasti středověké archeologie, a to nejen v národním, ale minimálně i střeoevropském kontextu. Z tohoto důvodu svoji pouť odbornými institucemi zakončil v Akademii věd a na Masarykově univerzitě, kde mohl své bohaté zkušenosti a znalosti přetavit do významných publikací a předávat je i svým studentům a doktorandům, které školí. Hlavními výzkumnými tématy, kterými se celoživotně zabývá, jsou raně středověká centra, vrcholně středověká města a materiální kultura středověku, zvláště keramika. K řešení těchto problémů vždy přistupoval interdisciplinárně. Zvláště dobře byl vybaven pro fundovanou diskusi s historiky, a to díky své hluboké znalosti písemných pramenů a historické vědecké metody. Patří k nemnoha odborníkům, kteří jsou pevně zakotvení v obou hlavních medievistických disciplínách.

Z konkrétních výzkumných témat, kterými se zabýval, lze zmínit opevňování raně středověkých hradisek od předvelkomoravského do mladohradištního období, což bylo i náplní jeho kandidátské disertační práce, keramiku 11.- 15. stol. a především vývoj středověkého Brna, Přerova, Uherského Hradiště a dalších moravských měst a městeček.

Zvláště Brno stálo ve středu jeho zájmu. Zabýval se zde vývojem zástavby od zemnic a suterénů až po měšťanské domy, hlavními kostely a kláštery, řemeslnou výrobou i materiální kulturou středověkého města. Bez vědecké a organizační činnosti Rudolfa Procházky bychom věděli mnohem méně o katedrále na Petrově, minoritském klášteře, předlokačním osídlení atd. atd. Na konci 90. let minulého století založil se svými kolegy společnost Archaia Brno, který se zabývá záchrannými archeologickými výzkumy na především na území města Brna a patří k nejlepším svého druhu v České republice. Habilitant postupně opustil terénní práci a začal se věnovat zhodnocení a publikování svých výzkumů. V jeho šlépějích však kráčí mladší badatelská generace, která udržuje archeologii Brna na špičkové úrovni, a to i díky vysokému vědeckému standartu, který Rudolf Procházka již na počátku nastavil.

Výsledky své práce prezentoval v úctyhodném korpusu 49 článků a 32 sborníkových příspěvků, resp. v šesti monografiích. Jeho práci se dostalo zasloužené pozornosti, o čemž svědčí přes 600 zaznamenaných citačních ohlasů. Byl řešitelem několika významných vědeckých projektů financovaných prostřednictvím GA ČR či MK ČR (NAKI).

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru archeologie pravěku a středověku.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Přestože habilitant působil primárně v neakademickém prostředí archeologické památkové péče a nyní na Akademii věd, vyučoval i na univerzitách, kde byly jeho přednášky zařazovány do pravidelné výuky. Od roku 2005 přednáší na Masarykově univerzitě v Brně a na Západočeské univerzitě v Plzni. Organizuje kurzy o archeologii středověku a městských centrech. Vedl bakalářské i magisterské práce. Jedna z jeho doktorandek, Kateřina Těsnohlídková, již úspěšně obhájila svoji dizertaci.

Je nutné zmínit i důležitou skutečnost, že Rudolf Procházka je spoluautorem vysokoškolské učebnice „Manuál archeologického výzkumu odkryvem / popis stratigrafických jednotek“ a hlavním autorem elektronického kurzu. Jeho přínos k vysokoškolské výuce archeologie je nezpochybnitelný.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru archeologie pravěku a středověku.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Habilitační spis Rudolfa Procházky, který již vyšel tiskem jako monografie Archeologického ústavu AV ČR, není o Brnu, kterému se habilitant ve své výzkumné činnosti primárně věnoval, ale o jiném urbánním centru, a to středomoravském Přerovu. R. Procházka ve své knize předložil a interpretoval archeologické prameny, které zde získal jednak sám vlastními terénními výzkumy, jednak je převzal od jiných badatelů, zvláště Čeňka Stani a Jiřího Kohoutka. Výsledky těchto odkryvů vyvolaly velký zájem nejen u nás, ale i v Polsku, neboť, jak R. Procházka dokládá ve svém spise, okolo roku 1000 zřejmě vybudovali přerovský hrad Poláci Boleslava Chrabrého, kteří tehdy ovládli velkou část Moravy. Přerov mohl být jedním

z jejich důležitých opěrných bodů. Publikované výzkumy tak dokreslují jeden z úhelných kamenů společných česko-polských dějin. Jak zdůrazňují oponenti Ivo Štefan a Peter Bednár, habilitace je výsledkem dlouholeté systematické odborné činnosti a je vědecky mimořádně cenná. Habilitant v ní skvěle zhodnotil své dlouholeté zkušenosti. Podle prof. Mozdziocha jde o „world-class scientific work“, jejímž autorem je „a very hard-working and distinguished researcher of the early Middle Ages of Central Europe“.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru archeologie pravěku a středověku.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	5
Počet kladných hlasů	5

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče docentem v oboru archeologie pravěku a středověku.

na zastavení řízení.

V Brně dne 13.5. 2022

prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Klápště, CSc.

prof. dr hab. Jerzy Piekalski

prof. PhDr. Martin Wihoda, Ph.D.

doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.